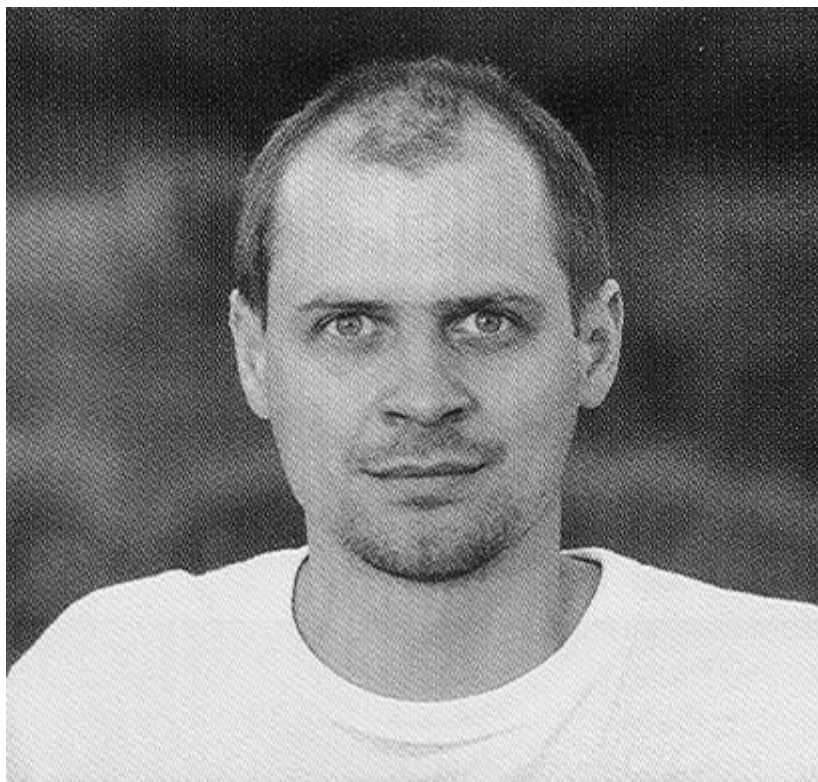

Daniel Šperl
VŠEDNÍ SLAVNOSTI
• 9. 10. – 28. 11. 2003 •

Narodil se 12. dubna 1966 v Táboře. V letech 1986 až 1990 vystudoval fotografii na Institutu výtvarné fotografie Svazu českých fotografů. Od roku 1991 začal studovat nejdříve mimořádně a po dvou letech řádně fotografii na katedře fotografie pražské FAMU. V roce 1996 strávil jeden semestr ve Francouzském městě Toulouse na Akademii výtvarných umění (Ecole des Beaux-Arts). V následujícím roce, na pozvání Japonské fotografické asociace, čtvrt roku fotografoval při svém studijním pobytu v Japonsku. Magisterské studium FAMU dokončil v roce 1999. Věnuje se převážně černobílé dokumentární fotografii. Publikuje doma i v zahraničí. Žije v Praze.

Samostatné výstavy (výběr)

1990 Praha 1989, závěrečná práce IVF, autorská kniha

1992 Policejní škola, Divadlo Oskara Nedbala, Tábor

1992 Policejní škola, FAMU, Praha

1993 Den Policejního koně, Praha
1996 Radost v Rozkvětu, Šternberk
1996 Bylo vás pět aneb Pokus o autoportrét, Galerie Hermit, Praha
1996 Akademie výtvarných umění, Toulouse, Francie
1997 Životní styl – Francie, Divadlo Oskara Nedbala, Tábor
1998 Životní styl – Japonsko, Myiabi, Praha
1998 Životní styl – Francie, kino Aero, Praha
1998 Životní styl – Japonsko, kino Hvězda, Uherské Hradiště
1998 Abeceda života, závěrečná diplomová práce FAMU – autorská kniha
1998 S Fomou po Japonsku, Galerie Foma, Hradec Králové
1999 Životní styl – Japonsko, Kulturní scéna Interkamery 99, Praha
1999 Všední slavnosti, Moravská galerie, Brno
1999 Dny Francouzské kultury, divadlo Oskara Nedbala, Tábor
1999 Životní styl – Japonsko, Galerie pod věží, Bílina
2000 Všední slavnosti, RH bar, Žihle
2000 Lásky Edith Piaf + Mezi námi, spolu s výtvarnými pracemi výtvarníků s postižením, Galerie v Jelení, Praha
2001 Pohoda, spolu s výtvarnými pracemi výtvarníků s postižením, Dobrá trafika, Praha
2001 Životní styl – Japonsko, Divadlo Tábor
2001 Životní styl – Francie, Galerie pod kamennou žábou, České Budějovice
2001 Životní styl – Japonsko, Žlutá ponorka, Znojmo

Společné výstavy (výběr)

1995 25 + 5, Institut tvůrčí fotografie, Dům umění, Opava
1996 Dílna Jindřicha Streita, výstava v rámci letní filmové školy, Uherské Hradiště
1996 Nekonečná vernisáž, Galerie Hermit, Praha
1997 25 + 5, Institut tvůrčí fotografie, Národní technické muzeum, Praha
1997 O počátku, mezinárodní sympozium výtvarníků, klášter Plasy
1997 Okolo středu, spolu s I. Hlavinkou, J. Melzerem a J. Zoubkem, Malostranská Beseda, Praha
1997 Skryté poklady – liturgický rok, hrad Zvíkov
1997 Všední slavnosti, spolu s J. Štreitem, A. Dvořákovou a V. Fischerem, hrad Zvíkov
1997 Náš svět, publikace spolu s výstavou, vila Portheimka, Praha
1997 Skryté poklady spolu s A. Dvořákovou, V. Fischerem a P. Zinkem, Alma Ata, Kazachstán
1997 Magistři na FAMU, Richterova vila, Praha
1999 Společná výstava studentů a absolventů FAMU, Ulm, Německo
1999 Jiný svět?, Dům umění, Opava
1999 A světlo a stín, Galerie Šternberk
1999 Rok 1989 očima fotografů, Staroměstská radnice, Praha
1999 Mezi námi, Informační fotocentrum, Praha

2000 V zaslíbení domova, spolu s M. Luskačovou, P. Diasem, A. Kratochvílem a J.Štreitem, Galerie Šternberk
2000 Czech press photo, Staroměstská radnice, Praha
2000 Propojení obrazem, Česká humanitární fotografie, Nejvyšší purkrabství Pražského hradu
2000 Propojení obrazem, Česká humanitární fotografie, Kyjev

Vybrané realizované projekty

1993 Hermit, katalog mezinárodního sympozia výtvarníků, klášter Plasy
1994 Fungus, katalog mezinárodního sympozia výtvarníků, klášter Plasy
1994 Island očima mořských ptáků, 16 mm dokumentární film z Expedice Island, Island
1995 Křídlo a pes, 16 mm dokumentární film z polární expedice, Finsko
1995 Hermit, katalog mezinárodního sympozia výtvarníků, klášter Plasy
1996 Námořníci bez moře, 16 mm dokumentární film, Francie
1997 Křížení poledníků, katalog mezinárodního sympozia výtvarníků, klášter Plasy
1998 Limbo I, dokumentace mezinárodního sympozia výtvarníků, klášter Plasy
1998 O počátku, katalog mezinárodního sympozia výtvarníků, klášter Plasy
1998 Limbo II, První evropské sanatorium, dokumentace mezinárodního sympozia výtvarníků, klášter Plasy
1998 Leica Photo Workshop, vedení dílny dokumentární fotografie, Informační fotocentrum, Praha
2000 Fairy-Tales, katalog mezinárodního sympozia výtvarníků, klášter Plasy
2000 Poslední kniha století, společný fotografický projekt jednoho dne v ČR, Praha: Zipo film
2001 Jako externí kameraman pracoval pro Českou televizi na pořadech: Fakta; Tady a teď; Černá, bílá a Kavky

Všední slavnosti

„Jedna věc, kterou fotografie musí obsahovat, je lidskost daného okamžiku.“

Robert Frank

Skoro to člověku připadá, jakoby ti stínoví lidé rozmlouvající se stínovými zvířaty a obývající fotografie Dana Šperla, cítili tento konkrétní okamžik stejně naléhavě právě teď, když se na ně dívám, jako před časem, kdy je našel hledáček aparátu. Mám dojem, že jsem podobný jako oni ti na fotografiích a oni mi připomínají tváře osob, které jsem potkal, a se kterými jsem schopen nalézt společnou řeč i sdílet společné vzpomínky. Jako bychom byli z jedné nekonečné rodiny. Je to samozřejmě iluze, ale nakonec fotografie jsou jen iluzemi prostoru a času, které jen v mysli domýšlíme, rekonstruueme a představujeme. Možná je to i tím, že situace Šperlových fotografických obrazů skládají černobílou reznou a milosrdnou mozaiku, odrážející nějakou obecnou lidskou zkušenost, kterou i měšťák může sdílet s českými a moravskými (ale i japonskými a portugalskými) vesničany, s postiženými dětmi z ústavů, s řádovými sestrami, dokonce i s policajty. S těmi, kteří jsou hodni soucitu, zájmu, pozornosti.

Krajinou Šperlových fotografií jsou poměrně odlehlá společenská zákoutí, kam se dokumentaristé dostávají jen jako návštěvníci, cestující lovci, vetřelci, je nutné někam proniknout, vejít do kuchyně, odkrýt kontury intimního momentu, přijmout hru na otisk každodennosti. Šperl má vzácný talent vlastní jen některým fotografům, zachycujícím soukromé obrazy: dovede navodit, předat a uchovat křehký pocit důvěry během kontaktu s lidmi, se kterými pracuje a které pozoruje a kteří pozorují jeho.

Cizorodost hosta vybaveného fotografickým aparátem vůči těm, kteří ho přijmou dočasně mezi sebe lze pak vycítit z ostražitých pohledů, nepřírozených postojů, maskování a přehrávání a přehánění ve snaze docílit zdání autenticity. Fotografie v tomto výběru jsou naopak sedimentem chvílí vzácné přirozenosti, smířlivé všednosti, radosti, smutku, opuštěnosti, beznaděje, lásky. Tyto emoce jsou v „obyčejných“ prostředích, kde se fotograf pohybuje, mimovolně odhalené a obnažené stejně jako se v pozadí prozrazuje někdy cíp poraněné krajiny. Ale intenzita výrazu a podivnosti scény nepřekročí nikdy jakousi nejasnou hranici svažující se k bizarnosti, k přehnané expresivnosti aktérů, k něčemu, co by sklouzlo k jednostrannému vyznění směrem k apelu, nebo ke grotesce, případně k sentimentalitě, i když sentiment a vycítění je u některých obrazů módem jejich jazyka. Šperl se neptá, jaké příčiny stojí za stavem věcí, ke kterému jsme doklopýtali na konci milénia, vypadá to, že slova jeho fotografií jsou spíš smířlivá a tón útěšný.

Fotografův zrak a jeho objektiv se obrací od začátku a jakoby samovolně k nesamozřejmým a opomíjeným zákoutím současného světa. Kláštery, pohraničí, zdravotnické ústavy pro postižené děti, domovy důchodců. Takové odkrývání „kontinentu záhumní exotiky“ může být sice malebné a pro český fotografický dokument je to vděčné a atraktivní téma. Nicméně téma je snadno masmediálně přislazované, či přisolované a ve svých důsledcích často onu skutečnost falzifikující. Jak sladit důvěryhodnost, estetiku a etiku v hypermedializovaném obrazově saturovaném světě, kde se každý další technický multiplikovaný obraz stává automaticky náhražkou a potažmo i katalyzátorem dalšího rozrůstání průmyslu banality, obchodu, psychologické manipulace, devalvace citů v jejich sacharinovou náhražku? Není zde nebezpečí, že publikováním dalších snímků z hájemství dosud příliš nefotografovaného a obrazově neopotřebovaného okraje světa, obsahujícího zubožené zbytky tradiční vesnice, křesťanských hodnot humanity a milosrdenství, dávného soužití člověka se zvířaty, se dál protrhává membrána dělící skutečnost od její interpretace? Skutečnost od umění?

Snad existuje východisko v tom magickém pocitu sdílení okamžiku a zodpovědnosti ze společného prostoru mezi divákem a obyčejnými-neobyčejnými lidmi, vyzařujícím z všedních, smutných i radostných okamžiků neustále se vracejících na těchto fotografických obrazech.

Miloš Vojtěchovský

